

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7
I półrocze**

Zagadnienia	ocena niedostateczna Uczeń nie potrafi:	ocena dopuszczająca Uczeń potrafi:	ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: liryka i gatunki mieszane Jan Kochanowski <i>Fraszki, Pieśni</i> Adam Mickiewicz <i>Świtezianka</i> (lektury obowiązkowe)	- zrelacjonować treści wiersza - określić rodzaju literackiego utworu - wskazać podmiotu lirycznego - wskazać adresata lirycznego - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>renesans, humanizm, fraszka, apostrofa, archaizm, hierarchia wartości, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna, sonet, personifikacja, puenta, paradoks, ironia, rym, carpe diem, powtórzenie, pytanie retoryczne, romantyzm, pozytywizm, emigracja, ballada</i> - wskazać archaizmy w utworach	Uczeń: - relacjonuje treść wiersza - określa rodzaj literacki utworu - wskazuje podmiot liryczny - wskazuje adresata lirycznego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans, humanizm, fraszka, apostrofa, archaizm, hierarchia wartości, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna, sonet, personifikacja, puenta, paradoks, ironia, rym, carpe diem, powtórzenie, pieśń, pytanie retoryczne, romantyzm, pozytywizm, emigracja, ballada</i> - wskazuje archaizmy w utworach	Uczeń: - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - nazywa uczucia podmiotu lirycznego - wskazuje i wypowiada się na temat adresata lirycznego - wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję - dokonuje podziału wiersza na części tematyczne - wskazuje i podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu - przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze - wskazuje cechy wiersza wolnego	Uczeń: - interpretuje znaczenie wiersza - wyjaśnia sens puenty utworu - wskazuje kontekst biograficzny utworu - określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu - omawia język wiersza - wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych - interpretuje tytuł - omawia funkcję neologizmów w wierszu - omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów	Uczeń: - wypowiada się na temat utworu, - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości - wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny” - określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany - interpretuje puentę, przesłanie utworu - podejmuje dyskusję dotyczącą utworu - omawia renesansowy charakter fraszek - omawia związek pomiędzy twórczością autorów	Uczeń: - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki - wskazuje konteksty i nawiązania - podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia - opracowuje mapę myśli dotyczącą omawianego tematu - tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy szeroko powiązane z utworem - omawia wybrane teksty kultury

	- opowiedzieć o najważniejszych faktach z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza	- zna najważniejsze fakty z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza	- ustala przynależność gatunkową wiersza - charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza		(J. Kochanowski, A. Mickiewicz) a problemami epoki	
Kształcenie literackie i kulturowe: Jan Kochanowski <i>Treny</i> (lektura obowiązkowa)	- zrelacjonować treści trenów - określić rodzaju liryki każdego z utworów - wskazać adresatów wymienionych na początku <i>Trenu I, VII i VIII</i> - wymienić cech Urszulki przywołanych przez podmiot liryczny w <i>Trenie VIII</i> - zrelacjonować treści wiersza - wskazać podmiotu lirycznego w wierszu	Uczeń: - relacjonuje treść trenów - określa rodzaj liryki każdego z utworów - wskazuje adresatów wymienionych na początku <i>Trenu I, VII i VIII</i> - wymienia cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny w <i>Trenie VIII</i> - relacjonuje treść wiersza - wskazuje podmiot liryczny w wierszu	Uczeń: Tren I - wyjaśnia funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór - wskazuje porównanie homeryckie i określa jego funkcję Tren V - wskazuje porównanie homeryckie i określa jego funkcję - wyjaśnia przyczynę przywołania Persefony Tren VII - określa funkcję odwołania do ubiorów córki - omawia funkcję wykrzyknienia w puencie utworu - opisuje sytuację liryczną - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - opisuje wizję zaświatów	Uczeń: Tren I - interpretuje metaforyczne znaczenie smoka - omawia funkcję pytania retorycznego w zakończeniu utworu Tren V - interpretuje metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika - interpretuje znaczenie pytania retorycznego w puencie utworu Tren VII - omawia funkcję zdrobnień - interpretuje dwojakie znaczenie słowa <i>skrzynka</i> , użytego utworze Tren VIII - interpretuje funkcję kontrastu w ukazaniu domu: przed i po śmierci Urszuli - wskazuje peryfrazę i określa jej funkcję	Uczeń: Tren I - interpretuje znaczenie puenty - interpretuje wymowę utworu Tren V - interpretuje wymowę utworu Tren VII - interpretuje wymowę utworu - porównuje omówione treny i wyraża swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego - interpretuje puentę wiersza	Uczeń: - omawia wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby i porównuje go z utworami Jana Kochanowskiego - wypowiada się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w wierszu - omawia wizję przedstawione w wybranych tekstach kultury

			przedstawioną w wierszu	- omawia sposób, w jaki został przedstawiony Bóg		
Kształcenie literackie i kulturowe: proza Antoine de Saint-Exupéry <i>Maly Książę</i> Charles Dickens <i>Opowieść wigilijna</i> Biblia <i>Przypowieść o synu marnotrawnym</i> (lektury obowiązkowe)	- określić rodzaju literackiego utworu - określić przynależność utworu/fragmentów utworu do rodzaju literackiego - podać nazwy rodzaju narracji - zrelacjonować treści utworu/fragmentu utworu - wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>powieść, kompozycja, przypowieść, powiastka filozoficzna, sentencja</i> - przytoczyć najważniejszych faktów z życia autorów	Uczeń: - określa rodzaj literacki utworu - określa przynależność utworu/fragmentów utworu do rodzaju literackiego - podaje nazwę rodzaju narracji - relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu - wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść, kompozycja, przypowieść, powiastka filozoficzna, sentencja</i> - zna najważniejsze fakty z życia autorów	Uczeń: - wskazuje cechy gatunkowe utworu - zapisuje wydarzenia w punktach - wypowiada się na temat narracji w utworze - omawia świat przedstawiony w utworze - opisuje czas i miejsce akcji - charakteryzuje głównego bohatera występujących w danym fragmencie utworu - określa typ narracji występującej w danym fragmencie	Uczeń: - omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu - opisuje wewnętrzną przemianę bohatera - omawia relacje panujące między bohaterami - omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - interpretuje postępowanie bohaterów - omawia funkcję narracji pierwszoosobowej - omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach - interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze	Uczeń: - podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące utworu - formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu - analizuje sposób przedstawienia bohaterów - interpretuje słowa bohaterów - rozumie i omawia elementy symboliczne utworu - wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu	Uczeń: - przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą tematów, motywów zawartych w utworze - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury - omawia kontekst historyczny utworu - referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu - charakteryzuje życie i twórczość A. de Saint-Exupéry'ego
Kształcenie literackie i kulturowe: dramat i spektakl teatralny Adam Mickiewicz <i>Dziady cz. II</i>	- przyporządkować utwór do rodzaju literackiego - zrelacjonować treści dramatu - wskazać cech dramatu	Uczeń: - przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego - relacjonuje treść dramatu	Uczeń: - omawia cechy gatunkowe tragedii - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych,	Uczeń: - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motta - opisuje nastrój dramatu	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze	Uczeń: - analizuje wskazany plakat teatralny - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy

<p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określić czasu i miejsca akcji - dokonać podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>akt, scena, didaskalia, dialogi, monologi, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto, dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy dramatu - określa czas i miejsce akcji - dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akt, scena, didaskalia, dialogi, monologi, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto, dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> drugoplanowych i epizodycznych - charakteryzuje bohaterów utworu - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze - wskazuje sceny komiczne i tragiczne - rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy dramatu romantycznego - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucje, decyzje itp. - wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie - omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem - wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów - omawia specyfikę teatru współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie - wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - pisze recenzję przedstawienia teatralnego - podaje przykłady motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęć: <i>renesans, humanizm, oświecenie</i> - wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego - wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego Krasickiego, Aleksandra Fredry 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: <i>renesans, humanizm, oświecenie</i> - wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego - wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego - omawia okoliczności powstania cyklu <i>Trenów</i> - charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy charakterystyczne renesansu, oświecenia - wypowiada się na temat twórczości artystów poznanych epok 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia specyfikę <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego - omawia kontekst społeczno-historyczny twórczości artystów poznanych epok 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się o wydarzeniach historycznych współczesnych poznanych autorom - wypowiada się na temat literatury i sztuki renesansu

	- wyjaśnić pojęcia <i>emigracja</i>	Ignacego Krasickiego, Aleksandra Fredry - wyjaśnia pojęcie <i>emigracja</i>	Krasickiego, Aleksandra Fredry			
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi – charakterystyka	- wyjaśnić znaczenia terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazać elementów składających się na charakterystykę	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazuje elementy składające się na charakterystykę	Uczeń: - omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną	Uczeń: - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej	Uczeń: - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami	Uczeń: - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi – opis przeżyć wewnętrznych, sytuacji i dzieła sztuki	- wymienić cech opisu przeżyć wewnętrznych - wyjaśnić pojęć: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> - wymienić elementów składających się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	Uczeń: - wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych - wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> - wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	Uczeń: - przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych - omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach - opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach	Uczeń: - redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych - redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu - opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia elementów, występujących na obrazach	Uczeń: - redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych - stosuje zasady budowania akapitów - redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji - tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem - przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny	Uczeń: - tworzy opis zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną

					omawia cechy arcyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o charakterze argumentacyjnym - rozprawka	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - zreferować trzech możliwych schematów pisania rozprawki - przedstawić elementów kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazać cech dobrze skomponowanego tekstu - wymienić cech składających się na wewnętrzną spójność wypowiedzi - organizować tekstu, zachować logiki wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki - przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi - organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty do podanego zagadnienia - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji - porządkuje podaną wypowiedź - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - koryguje dane wypracowanie - formułuje wstęp do wypracowania - tworzy wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze rozprawkę, w której: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zawarta została właściwa teza bądź hipoteza ✓ argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna ✓ przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wnikliwość piszącego - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując się właściwymi argumentami - tworzy bezbłądne wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - opowiadanie twórcze	<ul style="list-style-type: none"> - powiedzieć, co to jest wypowiedź twórcza - wymienić elementów urozmaicających wypowiedź twórczą - zdefiniować, co to jest opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje wypowiedź twórczą - wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą - definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy - definiuje opowiadanie twórcze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu - proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni - proponuje alternatywne zakończenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające - tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego - redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające - tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy - redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną

	oraz mitu czy przypowieści	na podstawie mitu czy przypowieści	wybranego mitu lub przypowieści			
Nauka o języku: ortografia	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować zasad pisowni zakończeń - <i>dztwo, -dzki</i> oraz - <i>ctwo, -cki</i> - zrelacjonować zasad łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> - wymienić zasad pisowni <i>ó i u, rz i ż</i> oraz <i>ch i h</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo, -dzki</i> oraz - <i>ctwo, -cki</i> - relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> - wymienia zasady pisowni <i>ó i u, rz i ż</i> oraz <i>ch i h</i> - wymienia części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> - wskazuje, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów - odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami - stosuje poznane zasady w praktyce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje właściwe formy wyrazów - uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach - podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię - poprawnie zapisuje podane słowa - koryguje tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników - stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i> - tworzy tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą ortograficzną i stosuje ją w praktyce
Nauka o języku: interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować zasad używania dwukropka i średnika - wymienić zasad stosowania interpunkcji w dialogach - wymienić zasad pisowni wielką i małą literą - wymienić zasad pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> - wymienić zasad stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relacjonuje zasady używania dwukropka - wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach - wymienia zasady pisowni wielką i małą literą - wymienia zasady pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> - wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek - wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik - zapisuje poprawnie podane wyrazy - uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach - w zdaniu wskazuje miejsca, w których 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach - rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście - uzasadnia pisownię podanych słów - wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów - koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji - uzupełnia podany tekst o nawiasy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje dwukropek we własnych tekstach - tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne - tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą - tworzy tekst z użyciem poprawnych form - tworzy teksty poprawnie stosując przecinki - redaguje tekst z użyciem nawiasów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą w praktyce

	- wymienić zasad używania nawiasu	- relacjonuje zasady używania nawiasu - wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach	powinien być przecinek - wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy - wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście	- uzupełnia podany tekst średnikami	- układa tekst z zastosowaniem średników	
Nauka o języku: części mowy – czasownik	- wyjaśnić znaczenia terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> - wymienić, przez co odmienia się czasownik - odróżnić form nieosobowych czasownika od form osobowych - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> - przedstawić zasady tworzenia strony biernej czasownika	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> - wymienia, przez co odmienia się czasownik - odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> - przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika	Uczeń: - określa formy gramatyczne czasownika - uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie - przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie - odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich - wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności	Uczeń: - redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to - przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika - wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej - odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte	Uczeń: - modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika - używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym	Uczeń: - redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym - odmienia czasowniki kłopotliwie swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

<p>Nauka o języku: imiesłowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić klasyfikacji imiesłowów - wskazać imiesłowów w tekście - wymienić zasad pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia klasyfikację imiesłowów - wskazuje imiesłowy w tekście - wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy imiesłowy od podanych czasowników - odmienia imiesłowy przymiotnikowe - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami - tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami - przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi - zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowów - redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłowów - redaguje tekst z użyciem imiesłowów z przeczeniem <i>nie</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce
<p>Nauka o języku: składnia</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdania złożone - rodzaje zdań złożonych - współrzędnie i podrzędnie - zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać zdań złożonych - wymienić rodzajów zdań złożonych - odróżnić zdań złożonych - współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazać spójników, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie -wymienić zasad stosowania przecinków w zdaniach złożonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdania złożone - wymienia rodzaje zdań złożonych - odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie -wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędnego - podaje nazwy rodzajów zdań złożonych - wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy - przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu - wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje wykresy do zdań - sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie -formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych - przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

			i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków			
Nauka o języku: mowa niezależna i zależna	- wyjaśnić znaczenia terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnić różnic pomiędzy mową niezależną a mową zależną	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	Uczeń: - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję	Uczeń: - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej	Uczeń: - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie	Uczeń: - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie 7
II półrocze**

Zagadnienia	ocena niedostateczna Uczeń nie potrafi:	ocena dopuszczająca Uczeń potrafi:	ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: Ignacy Krasicki Bajki, Żona modna (lektury obowiązkowe)	- wypowiedzieć się na temat Ignacego Krasickiego - wyjaśnić pojęć: <i>bajka, moral, epika, uosobienie, satyra</i> - zrelacjonować treści bajek i satyry	Uczeń: - wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego - wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, epika, uosobienie, satyra</i>	Uczeń: - wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję - wskazuje w utworach cechy gatunkowe	Uczeń: - wskazuje i omawia moral w bajkach i satyrze - wskazuje wartości o których mowa w utworach	Uczeń: - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę bajek i satyry do własnych doświadczeń	Uczeń: - omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego

		- relacjonuje treść bajek i satyry				
Kształcenie literackie i kulturowe: proza Sławomir Mrożek <i>Wesele</i> <i>w Atomicach</i> Ernest Hemingway <i>Stary człowiek i morze</i> (lektura uzupełniająca)	- wyjaśnić pojęcia <i>opowiadanie</i> - wskazać cechy gatunkowe - zrelacjonować treść opowiadania - określić rodzaj narracji	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie <i>opowiadanie</i> - wskazuje cechy gatunkowe - relacjonuje treść opowiadania - określa rodzaj narracji	Uczeń: - wypowiada się na temat narratora - wyjaśnia postawy bohaterów - komentuje zachowanie bohaterów	Uczeń: - omawia alegoryczne znaczenie występujących postaci - wskazuje elementy komizmu - omawia budowę wewnętrzną opowiadania - dokonuje oceny postawy bohatera	Uczeń: - odnosi postawę bohaterów do współczesnych zachowań ludzkich - formułuje morał - omawia sposób opisywania rzeczywistości w dziełach S. Mrożka	Uczeń: - podejmuje dyskusję na temat postępowania bohaterów - porównuje utwór Sławomira Mrożka do znanych utworów science fiction
Kształcenie literackie i kulturowe: dramat i spektakl teatralny Juliusz Słowacki <i>Balladyna</i> Aleksander Fredro <i>Zemsta</i> (lektura obowiązkowa)	- przyporządkować utwór do rodzaju literackiego - zrelacjonować treści dramatu - wskazać cechy dramatu - określić czasu i miejsca akcji - dokonać podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - wyjaśnić znaczenie terminów: <i>przedstawienie realistyczne, tragedia, komedia, komizm</i> <i>charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny,</i>	Uczeń: - przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego - relacjonuje treść dramatu - wskazuje cechy dramatu - określa czas i miejsce akcji - dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie realistyczne, tragedia, komedia, komizm</i> <i>charakterów, komizm sytuacyjny,</i>	Uczeń: - omawia cechy gatunkowe tragedii - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych - charakteryzuje bohaterów utworu - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze - wskazuje sceny komiczne i tragiczne - podaje przykłady różnych rodzajów komizmu - rozpoznaje elementy języka	Uczeń: - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motto - opisuje nastrój dramatu - wskazuje cechy tragedii i komedii - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. - wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie - określa funkcję ironii w dramacie - omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem - wyjaśnia, na czym polega karykaturalne	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie	Uczeń: - analizuje wskazany plakat teatralny - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - pisze recenzję przedstawienia teatralnego

	<i>komizm postaci, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto</i>	<i>komizm słowny, komizm postaci, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto</i>	teatru w przedstawieniu	przedstawienie bohaterów - omawia specyfikę teatru współczesnego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie awangardowe, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny</i>		- podaje przykłady przedstawienia motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury - wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej - charakteryzuje twórczość A. Fredry, J. Słowackiego, wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworu
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz	- zreferować treści wiersza - określić rodzaju literackiego - wskazać podmiotu lirycznego - określić rodzaju liryki - wyjaśnić pojęć: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfrazą, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa</i> - omówić przynależności gatunkowej utworów - wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza	Uczeń: - referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny - określa rodzaj liryki - wyjaśnia pojęcia: <i>aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfrazą, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa</i> - omawia przynależność gatunkową utworów - wskazuje adresata lirycznego, bohaterów wiersza	Uczeń: - określa funkcję zwrotów do adresata - opisuje emocje wyrażane przez podmiot liryczny - nazywa emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu - określa jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji - wyjaśnia, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny - charakteryzuje bohaterów - wyjaśnia znaczenie sentencji	Uczeń: - wskazuje elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój - omawia funkcję skonstrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. - interpretuje zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu - określa funkcję słownictwa - omawia funkcję użycia regionalizmów w piosence, paradoksu we fraszce - interpretuje tytuł - stawia tezę interpretacyjną - określa przyczyny emocji podmiotu lirycznego	Uczeń: - interpretuje wymowę wiersza, przesłanie utworu - przedstawia swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej - interpretuje istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę - odnosi wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej - odnosi uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia - omawia funkcję refrenu i anafory - wyjaśnia, na czym polegał tragizm pokolenia wojennego	Uczeń: - podejmuje dyskusję [na wskazany temat - odnajduje odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury - omawia dostrzeżony związek - omawia kontekst historyczny utworu - tworzy prezentację tematyczną - przedstawia wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia wojennego - przytacza i omawia wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny - omawia różne sposoby

			<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia prawdy życiowe zawarte w utworach - określa funkcję adresata - określa podmiot liryczny - wskazuje środki stylistyczne, związki frazeologiczne 			przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęć: <i>renesans, humanizm, oświecenie</i> - wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego - wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego Krasickiego, Aleksandra Fredry - wyjaśnić pojęcia <i>emigracja</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: <i>renesans, humanizm, oświecenie</i> - wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego - wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego Krasickiego, Aleksandra Fredry - wyjaśnia pojęcie <i>emigracja</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego - omawia okoliczności powstania cyklu <i>Trenów</i> - charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego Krasickiego, Aleksandra Fredry 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy charakterystyczne renesansu, oświecenia - wypowiada się na temat twórczości artystów poznanych epok 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia specyfikę <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego - omawia kontekst społeczno-historyczny twórczości artystów poznanych epok 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się o wydarzeniach historycznych współczesnych poznanych autorom - wypowiada się na temat literatury i sztuki renesansu
Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić pojęcia <i>wywiad</i>, zreferować treść wywiadu - omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego - przedstawić najważniejsze wydarzenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie <i>wywiad</i>, referuje treść wywiadu - omawia przynależność tekstu do gatunku prasowego - przedstawia najważniejsze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzieli wypowiedzi pisemne na kategorie - rozpoznaje gatunki wypowiedzi prasowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę - omawia język prasy - wymienia cechy dobrego tekstu prasowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnajduje elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej - analizuje tekst prasowy według podanych kryteriów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych

	z historii piśmiennictwa - wymienić gatunki wypowiedzi prasowej	wydarzenia z historii piśmiennictwa - wymienić gatunki wypowiedzi prasowej				
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi – charakterystyka	- wyjaśnić znaczenia terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazać elementów składających się na charakterystykę	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazuje elementy składające się na charakterystykę	Uczeń: - omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną	Uczeń: - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej	Uczeń: - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami	Uczeń: - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
Nauka o języku: fonetyka	- wyjaśnić znaczenia terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> - dokonać podziału wyrazu na głoski	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> - dokonuje podziału wyrazu na głoski	Uczeń: - określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach - zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią - na ogół poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach - wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście - poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy	Uczeń: - dokonuje poprawnego podziału wyrazu - poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe - wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych - wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca	Uczeń: - koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę - stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca	Uczeń: - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać w wyrazie samogłoski i spółgłoski - wskazać spółgłoski powodujące upodobnienia - przedstawić zasady stosowania akcentu wyrazowego 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski - wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia - przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego 				
Nauka o języku: słowotwórstwo, słownictwo	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</i> - wymienić kategorii słowotwórczych - wskazać cech decydujących o pisowni przedrostków -z, -s 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</i> - wymienia kategorie słowotwórcze - wskazuje cechy decydujące 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych - tworzy przymiotniki od rzeczowników - przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej - wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny - wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych - zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki - zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami - dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - odnajduje skrótowce w tekście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny - wskazuje formant w wyrazie pochodnym - tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków - tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków - podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów - w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków -z, -s oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu - poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów - tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych - sporządza wykresy rodziny wyrazów - tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami - używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą gramatyczną w praktyce

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić rodzajów skrótowców - przedstawić zasad odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach - wymienić zasad stosowania skróconego zapisu - zreferować zasad tworzenia wyrazów złożonych i wymienić ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> o pisowni przedrostków -z-, -s - wymienia rodzaje skrótowców - przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach - wymienia zasady stosowania skróconego zapisu - referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie skrótowców i skrótów - objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych - odróżnia zrosty od złożeń 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy poprawne przymiotniki złożone 		
<p>Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - wypowiedź o charakterze argumentacyjnym - rozprawka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenia terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - zreferować trzech możliwych schematów pisania rozprawki - przedstawić elementów kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazać cech dobrze skomponowanego tekstu - wymienić cech składających się na wewnętrzną spójność wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki - przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty do podanego zagadnienia - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji - porządkuje podaną wypowiedź - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - koryguje dane wypracowanie - formułuje wstęp do wypracowania - tworzy wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze rozprawkę, w której: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zawarta została właściwa teza bądź hipoteza ✓ argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna ✓ przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wnikliwość piszącego - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w dyskusji, w sposób przemyślany i logiczny posługując się właściwymi argumentami - tworzy bezbłędne wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym na zadany temat

	- organizować tekstu, zachować logiki wypowiedzi	- organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę				
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - opowiadanie twórcze	- powiedzieć, co to jest wypowiedź twórczą - wymienić elementów urozmaicających wypowiedź twórczą - zdefiniować, co to jest opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy oraz mitu czy przypowieści	Uczeń: - definiuje wypowiedź twórczą - wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą - definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy - definiuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	Uczeń: - redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu - proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni - proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści	Uczeń: - wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające - tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego - redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego	Uczeń: - redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające - tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy - redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści	Uczeń: - tworzy opowiadanie zgodnie z zasadami tej formy wypowiedzi, posługując się piękną, poprawną polszczyzną
Nauka o języku: ortografia	- zrelacjonować zasad pisowni zakończeń <i>-dztwo</i> , <i>-dzki</i> oraz <i>-ctwo</i> , <i>-cki</i> - zrelacjonować zasad łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> - wymienić zasad pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> , <i>rz</i> i <i>ż</i> oraz <i>ch</i> i <i>h</i>	Uczeń: - relacjonuje zasady pisowni zakończeń <i>-dztwo</i> , <i>-dzki</i> oraz <i>-ctwo</i> , <i>-cki</i> - relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i> - wymienia zasady pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> , <i>rz</i> i <i>ż</i> oraz <i>ch</i> i <i>h</i> - wymienia części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i> - wskazuje, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i>	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów - odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami - stosuje poznane zasady w praktyce	Uczeń: - wskazuje właściwe formy wyrazów - uzasadnia pisownię <i>nie</i> z różnymi częściami mowy w podanych przykładach - podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię - poprawnie zapisuje podane słowa - koryguje tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	Uczeń: - tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników - stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy we własnym tekście - tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z <i>ó</i> , <i>u</i> , <i>rz</i> , <i>ż</i> , <i>ch</i> , <i>h</i> - tworzy tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i>	Uczeń: - swobodnie i bezbłędnie posługuje się wiedzą ortograficzną i stosuje ją w praktyce

<p>Nauka o języku: interpunkcja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować zasad używania dwukropka i średnika - wymienić zasad stosowania interpunkcji w dialogach - wymienić zasad pisowni wielką i małą literą - wymienić zasad pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> - wymienić zasad stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym - wymienić zasad używania nawiasu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - relacjonuje zasady używania dwukropka - wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach - wymienia zasady pisowni wielką i małą literą - wymienia zasady pisowni <i>q, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> - wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym - relacjonuje zasady używania nawiasu - wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek - wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik - zapisuje poprawnie podane wyrazy - uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach - w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek - wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy - wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach - rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście - uzasadnia pisownię podanych słów - wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów - koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji - uzupełnia podany tekst o nawiasy - uzupełnia podany tekst średnikami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje dwukropek we własnych tekstach - tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne - tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą - tworzy tekst z użyciem poprawnych form - tworzy teksty poprawnie stosując przecinki - redaguje tekst z użyciem nawiasów - układa tekst z zastosowaniem średników 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie i bezbłędnie posługuje się stosuje wiedzę w praktyce
--	--	--	---	--	---	--